

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 «σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση», προσαρμογή στον Κανονισμό 2018/1999/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 σχετικά με τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα και στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2019/826/ΕΕ της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2019, «για την τροποποίηση των Παραρτημάτων VIII και IX της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το περιεχόμενο των περιεκτικών αξιολογήσεων του δυναμικού αποδοτικής θέρμανσης και ψύξης» και συναφείς ρυθμίσεις για την ενεργειακή απόδοση στον κτ[η]ριακό τομέα, καθώς και την ενίσχυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και του ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε δέκα Μέρη (Α' - Ι') και εξήντα δύο (62) άρθρα.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας, ιδίως, μέσω προγραμμάτων παρέμβασης επί των κτηρίων, η ακόμα μεγαλύτερη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), και η καλύτερη λειτουργία και η συνακόλουθη ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 1 του νομο-

2

σχεδίου). Επίσης, ρυθμίζονται ευρύτερα ζητήματα που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας (άρθρο 2 του νομοσχεδίου) (βλ., σχετικά, και Αιτιολογική Έκθεση στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 104-106).

Στο Μέρος Α΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 1 και 2) περιγράφονται ο σκοπός και το αντικείμενό του.

Με τις διατάξεις του Μέρους Β΄ το οποίο αποτελείται από επτά (7) Κεφάλαια (Α΄-Ζ΄) και είκοσι οκτώ (28) άρθρα (3-30) εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11.12.2018 «σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση», τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11.12.2018 «για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα» και την τροποποίηση, μεταξύ άλλων, της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/826 της Επιτροπής, της 4.3.2019, «για την τροποποίηση των παραρτημάτων VIII και IX της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με το περιεχόμενο των περιεκτικών αξιολογήσεων του δυναμικού αποδοτικής θέρμανσης και ψύξης». Επίσης, θεσπίζεται πλαίσιο μέτρων για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου η χώρα μας να συνεισφέρει στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων ενεργειακής απόδοσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2030 για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην τελική κατανάλωση ενέργειας τουλάχιστον τριάντα δύο κόμματα πέντε τοις εκατό (32,5%) και να προετοιμάσει το έδαφος για περαιτέρω βελτίωση στην ενεργειακή απόδοση μετά το 2030, και καθορίζονται ενδεικτικοί εθνικοί στόχοι ενεργειακής απόδοσης και συνεισφορών για το 2030 (άρθρο 3).

Σημειώνεται ότι, κατά το άρθρο 2 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002, η προθεσμία θέσπισης και δημοσίευσης από τα κράτη μέλη των αναγκαιών για τη συμμόρφωσή τους προς την Οδηγία νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων έληξε την 25.6.2020, ενώ, όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους προς το άρθρο 1 σημεία 5) έως 10) και τα σημεία 3 και 4 του Παραρτήματος της Οδηγίας, η ως άνω προθεσμία έληξε την 25.10.2020.

Σύμφωνα με την Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (30.11.2016 COM(2016) 761 final), σχετικά με την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, η «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση» αποτελεί καίριο στοιχείο της Ενεργειακής Ένωσης. Η φθηνότερη, καθαρότερη και ασφαλέστερη ενέργεια είναι η ενέργεια που δεν χρησιμοποιείται καθόλου. Η ενεργειακή απόδοση πρέπει να θεωρηθεί ως αυτούσια ενεργειακή πηγή και αποτελεί τον πλέον αποτελεσματικό

τρόπο για να υποστηριχθεί η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών και για να δημιουργηθεί ανάπτυξη, απασχόληση και ευκαιρίες επενδύσεων. Το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ενέργειας είχε διαμορφωθεί βάσει στόχου ενεργειακής απόδοσης 20% για το 2020, ο οποίος πρέπει πλέον να επαναπροσδιορισθεί με ορίζοντα το 2030 (Αιτιολογική Έκθεση, 1. Πλαίσιο της Πρότασης, Αιτιολόγηση και στόχοι της Πρότασης, πρώτη και δεύτερη παράγραφος). Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, «[τ]ο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 23ης και 24ης Οκτωβρίου 2014 υποστήριξε στόχο ενεργειακής απόδοσης 27 % για το 2030 σε επίπεδο Ένωσης, ο οποίος θα επανεξετασθεί έως το 2020 με γνώμονα στόχο 30 % σε ενωσιακό επίπεδο. Στο Ψήφισμά του της 15ης Δεκεμβρίου 2015 με τίτλο «Η πορεία προς μια Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Ένωση», το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να αξιολογήσει, επιπροσθέτως, τη βιωσιμότητα του στόχου του 40 % για την ενεργειακή απόδοση για το ίδιο χρονικό διάστημα. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο να τροποποιηθεί η οδηγία 2012/27/ΕΕ, ώστε να προσαρμοσθεί στην προοπτική του 2030».

Υπό το φως των ανωτέρω, εκδόθηκε η υπό ενσωμάτωση Οδηγία 2018/2002/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ και την προσαρμογή της στα νέα δεδομένα.

Η υπό ενσωμάτωση Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση έθεσε νέο στόχο ενεργειακής απόδοσης τουλάχιστον 32,5 % για την Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2030 (άρθρο 1). Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι σε επίπεδο κρατών μελών δεν υφίστανται δεσμευτικοί στόχοι με ορίζοντα το 2020 και το 2030, αντίστοιχα, και η ελευθερία των κρατών μελών να καθορίζουν τις εθνικές συνεισφορές τους εξακολουθεί να μην περιορίζεται. Επίσης, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 για τη Διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, προβλέπεται τακτική αξιολόγηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το 2030. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται και για τους καταναλωτές, καθώς κρίνεται αναγκαίο να ενισχυθούν τα στοιχειώδη δικαιώματά τους για ακριβή, αξιόπιστη, σαφή και έγκαιρη πληροφόρηση ως προς την ενέργεια που καταναλώνουν. Οι καταναλωτές έχουν απρόσκοπτη και δωρεάν πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν την κατανάλωση ενέργειας από αυτούς, καθώς και στα στοιχεία τα οποία σχετίζονται με την τιμολόγηση των διαφόρων ενεργειακών υπηρεσιών. Παράλληλα, η Οδηγία φιλοδοξεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και να δώσει πρωταγωνιστικό ρόλο στις τοπικές και περιφερειακές αρχές για την επίτευξη των στόχων που τίθενται (βλ., σχετικά, Χ. Βλάχου-Βλαχοπούλου «Η πορεία της ενέργειας στο παράγωγο ενωσιακό δίκαιο: από τις α-

παρχές της Απελευθέρωσης στο Χειμερινό Πακέτο», Ενέργεια & Δίκαιο, 32 (2020), σελ. 83-84).

Επισημαίνεται ότι η τροποποιούμενη Οδηγία 2012/27/ΕΕ έχει ενσωματωθεί στη νομοθεσία της χώρας μας διά των διατάξεων του Μέρους Β΄ (άρθρα 2-23) του ν. 4342/2015, οι οποίες τροποποιούνται και συμπληρώνονται διά του παρόντος.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 3-8) του Μέρους Β΄ ρυθμίζονται ζητήματα Ενεργειακής Απόδοσης. Συγκεκριμένως, με τις διατάξεις του άρθρου 3 του, διά του οποίου αντικαθίσταται το άρθρο 2 του ν. 4342/2015, καθορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο των διατάξεων του Μέρους Β΄. Στο άρθρο 4, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 3 του ν. 4342/2015, διατυπώνονται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή του Μέρους Β΄ με την αναδιτύπωση υφιστάμενων όρων και την προσθήκη των όρων «τελικός χρήστης» και «ανταγωνιστική διαδικασία». Στο άρθρο 5, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 4 του ν. 4342/2015, καθορίζονται η ενδεικτική εθνική συνεισφορά ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2030 και τα μέτρα για την επίτευξη των ως άνω στόχων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.) (Φ.Ε.Κ. Β' 4893/31.12.2019). Με τις διατάξεις του άρθρου 6 τροποποιείται το άρθρο 7 του ν. 4342/2015 σχετικά με την ανακαίνιση κτηρίων ιδιοκτησίας της κεντρικής δημόσιας διοίκησης. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (Σ.Ε.Α.Κ.), που εκπονείται με ευθύνη των Περιφερειάρχων και των Δημάρχων για τα κτήρια αρμοδιότητάς τους, αναθεωρείται κάθε τέσσερα (4) έτη, και παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων του συστήματος ενεργειακής διαχείρισης των κτηρίων αυτών, καθώς και τα προσόντα και οι αρμοδιότητες των ενεργειακών υπευθύνων των κτηρίων αυτών με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 7, διά των οποίων τροποποιείται το άρθρο 8 του ν. 4242/2015, καθορίζονται εκ νέου οι απαιτούμενες προϋποθέσεις ενεργειακής απόδοσης των κτηρίων τα οποία αγοράζονται ή μισθώνονται από δημόσιους φορείς, καθώς και η διαδικασία σύναψης των σχετικών συμβάσεων αγοράς ή μίσθωσης ανάλογα με την ενεργειακή κατηγορία στην οποία ανήκει το κάθε κτήριο, και προβλέπεται η καταχώριση των αναγκαίων δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την ενεργειακή κατηγορία του ακινήτου ή τις εργασίες και παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης που έγιναν σε αυτό στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «Building Cert». Επίσης, στο άρθρο 8, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 9 του ν. 4342/2015, μεταξύ άλλων, θεσπίζεται εθνικός σωρευτικός στόχος εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση για την χρονική περίοδο από

την 1.1.2021 έως την 31.12.2030, ο οποίος βασίζεται σε νέες ετήσιες εξοικονομήσεις ενέργειας, οι οποίες υπολογίζονται ως το μηδέν κόμμα οχτώ τοις εκατό (0,8%) της μέσης ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας της τελευταίας τριετούς περιόδου, και ισοδυναμεί με επτά κόμμα τρία (7,3) εκατομμύρια Τόνους Ισοδύναμου Πετρελαίου (ΤΙΠ). Οι ως άνω νέες ετήσιες εξοικονομήσεις εξακολουθούν να υφίστανται για δεκαετείς περιόδους μετά από το 2030. Η εξοικονόμηση ενέργειας επιτυγχάνεται με την καθιέρωση καθεστώτος επιβολής υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, με τη λήψη εναλλακτικών μέτρων πολιτικής τα οποία προβλέπονται στο Ε.Σ.Ε.Κ. ή με συνδυασμό τους, κατά τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 9-14) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με τους ενεργειακούς ελέγχους, τους ενεργειακούς ελεγκτές και τα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης (άρθρο 9 του νομοσχεδίου διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 10 του ν. 4342/2015), τη χρήση συστημάτων μέτρησης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, τηλεθέρμανσης, τηλεψύξης και ζεστού νερού χρήσης για οικιακή κατανάλωση, και τη δυνατότητα εγκατάστασης μετρητών και ατομικών καταναλωτών κόστους θέρμανσης με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης (άρθρο 10 του νομοσχεδίου διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 11 του ν. 4342/2015). Επίσης, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν την υποχρέωση των διανομέων ενέργειας και των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης ενέργειας να παρέχουν στους τελικούς καταναλωτές ακριβείς πληροφορίες βασιζόμενες στην πραγματική κατανάλωση για την τιμολόγηση και το ιστορικό της κατανάλωσής τους σε φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια (άρθρο 11 του νομοσχεδίου διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 12 του ν. 4342/2015), και ζητήματα που αφορούν την ενημέρωση των καταναλωτών από τους προμηθευτές ενέργειας όσον αφορά την τιμολόγηση και την κατανάλωση για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό οικιακής χρήσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη (άρθρο 12 του νομοσχεδίου διά του οποίου προστίθεται νέο άρθρο 12Α στον ν. 4342/2015). Τέλος, στο άρθρο 13 του νομοσχεδίου, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 13 του ν. 4342/2015, προβλέπονται τα μέτρα τα οποία λαμβάνει η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την προώθηση και τη διευκόλυνση της αποδοτικής χρήσης της ενέργειας από μικρούς καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών, ενώ στο άρθρο 14 του νομοσχεδίου, διά του οποίου αντικαθίσταται το άρθρο 14 του ν. 4342/2015, περιλαμβάνονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις

ρυθμίσεις του παρόντος.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 15-16) τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του ν. 4342/2015 σχετικά με την προώθηση της απόδοσης στη θέρμανση και την ψύξη (άρθρο 15), και τη μετατροπή, μεταφορά και διανομή ενέργειας (άρθρο 16), διά της εισαγωγής νομοτεχνικών, ιδίως, βελτιώσεων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 17-20), μεταξύ άλλων, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την τροποποίηση των κατηγοριών των ενεργειακών ελέγχων, των προσόντων εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών, των τάξεων των ενεργειακών ελεγκτών, και τη θέση πρόσθετων όρων για την άσκηση της δραστηριότητας ενεργειακού ελεγκτή (άρθρο 17 του νομοσχεδίου διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 17 του ν. 4342/2015), καταργείται η αναφορά στα Εθνικά Σχέδια Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης στο άρθρο 18 του ν. 4342/2015 (άρθρο 18 του νομοσχεδίου), επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις στο άρθρο 19 του ν. 4342/2015, καταργείται η αναφορά στα Εθνικά Σχέδια Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (άρθρο 19 του νομοσχεδίου), και προστίθεται νέο άρθρο 20Α στον ν. 4342/2015, διά του οποίου θεσπίζεται πλαίσιο διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών για την προώθηση δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κατά τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος (άρθρο 20 του νομοσχεδίου).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 21-22) τροποποιείται το άρθρο 25 του ν. 4342/2015 όσον αφορά την έκδοση Σχεδίου Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ενεργειακής Ένδειας με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία θα ισχύει αναδρομικά από 26.9.2021, καταργούμενης, εφεξής, της ρύθμισης ορισμού πενταμελούς Επιτροπής για την πραγματοποίησή του (άρθρο 21). Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 22, διά του οποίου τροποποιείται η παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 1512/1985, παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με απόφαση των αρμόδιων Υπουργών, τεχνικού κανονισμού σχετικά με τον τρόπο κατανομής δαπανών κεντρικής θέρμανσης σε κτήρια που περιλαμβάνουν περισσότερες της μιας οριζόντιες ιδιοκτησίες,. Με όμοια απόφαση θεσπίζονται διαφανείς, δημόσια διαθέσιμοι εθνικοί κανόνες περί κατανομής του κόστους της κατανάλωσης θέρμανσης, ψύξης ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε πολυκατοικίες ή κτήρια πολλαπλών χρήσεων που διαθέτουν τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη ή εφόσον σε τέτοια κτήρια είναι διαδεδομένα τα κοινόχρηστα συστήματα ψύξης ή θέρμανσης, προκειμένου να διασφαλίζονται η διαφάνεια και η ακρίβεια του καταμερισμού της ατομικής κατανάλωσης.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ´ (άρθρα 23-28) τροποποιούνται τα Παραρτήματα IV, V, VII, VIII και XI του ν. 4342/2015 και προστίθεται σε αυτόν Παράρτημα VIIa, το οποίο αφορά τις ελάχιστες απαιτήσεις για την πληροφόρηση τιμολόγησης και κατανάλωσης για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό οικιακής χρήσης.

Τέλος, στο Κεφάλαιο Ζ´ (άρθρα 29-30) περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή του Μέρους Β´ (άρθρο 29), καθώς και οι διατάξεις που καταργούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 5 του ν. 4342/2015 σχετικά με την εκπόνηση Εθνικών Σχεδίων Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (Ε.Σ.Δ.Ε.Α.) (άρθρο 30).

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ´ (άρθρα 31-34), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης και τα προγράμματα παρέμβασης στον κτ[η]ριακό τομέα», τροποποιείται ο ν. 4122/2013, ώστε, μεταξύ άλλων, να δύνανται φορείς του ευρύτερου δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα να αναλαμβάνουν μέρος των διαδικασιών και ενεργειών προγραμμάτων που αφορούν σε παρεμβάσεις επί κτηρίων προς βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης, και παρέχονται σχετικές νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις προς ρύθμιση των ειδικότερων ζητημάτων. Επίσης, ρυθμίζεται ο χρόνος διάρκειας ισχύος Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) επί διαχωρισμού και συνένωσης κτηριακών μονάδων, και θεσμοθετείται δειγματοληπτικός έλεγχος επί Π.Ε.Α. που αφορούν σε ακίνητα μισθωμένα ή αγορασθέντα από φορείς της γενικής και της κεντρικής κυβέρνησης.

Με τις διατάξεις του Μέρους Δ´ (άρθρα 35-43) υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της διείσδυσης των Α.Π.Ε. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και της αποτελεσματικής λειτουργίας της», αυξάνεται, μεταξύ άλλων, η επιτρεπόμενη ισχύς μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιοαέριο ή βιομάζα σε αγροτεμάχια καθορισθέντα από ΖΟΕ ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, από 500KW σε 3MW, και τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4513/2018 περί ενεργειακών κοινοτήτων (Ε.Κοιν.). Ειδικότερα, απαλείφεται η απαίτηση της συνδρομής της πλειοψηφικής συμμετοχής φυσικών προσώπων κατά τη σύσταση Ε.Κοιν. και καθ' όλη τη διάρκειά της, προκειμένου περί Ε.Κοιν. στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δεκαπέντε (15) μέλη, ή δέκα (10), προκειμένου περί Ε.Κοιν. με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, ώστε να διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού, εφόσον υφίσταται σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό. Συναφώς, απαλείφεται και ως λόγος λύσης Ε.Κοιν. Σχετικώς σημειώνεται ότι οι Ε.Κοιν., ως συλλογικά τοπικά σχήματα, λειτουργούν βάσει ενός δημοκρατικού μοντέλου, αξιοποιώντας τοπικούς ενεργειακούς πόρους (βλ., ενδεικτι-

κά, Χτίζοντας Ενεργειακές Κοινότητες - Η Ενέργεια στα χέρια των πολιτών, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, Θεσ/νίκη, 2019), συμβάλλοντας στην άμβλυση κοινωνικών ανισοτήτων και καλλιεργώντας τη συνεργατική κουλτούρα (βλ., ενδεικτικά, Bee Green, SmartRue, Ο ρόλος των ενεργειακών κοινοτήτων στη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση στην Ελλάδα, Ινστιτούτο Νίκος Πουланτζάς, 2021). Βασική τους αρχή είναι η «διάχυση του οφέλους στα μέλη της ενεργειακής κοινότητας, καθώς και της τοπικής κοινωνίας. Το στοιχείο της τοπικότητας είναι κεντρικό στο σχεδιασμό τους (...) Κεντρικός στόχος του [νόμου] είναι η ενδυνάμωση του ρόλου των πολιτών και των τοπικών φορέων στον ενεργειακό τομέα» (Αιτιολογική Έκθεση επί του ν. 4513/2018, σελ. 1). Επιπροσθέτως, προβλέπεται δυνατότητα εταιρικού μετασχηματισμού των Ε.Κοιν. και δυνατότητα μεταβίβασης αδειών σταθμών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και ΣΗΘΥΑ, και υβριδικών σταθμών από Ε.Κοιν. σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, ειδικά όσον αφορά Ε.Κοιν. εδρεύουσα στην περιφέρεια Αττικής, σε Ε.Κοιν. εδρεύουσα σε όμορη περιφέρεια, και όχι μόνον σε Ε.Κοιν. εδρεύουσα εντός της ίδιας περιφέρειας (πρβλ. άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) του ν. 4513/2018 περί του σκοπού και των δραστηριοτήτων των Ε.Κοιν., όπου αναφέρεται η παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ή πώληση ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή ΣΗΘΥΑ ή υβριδικούς σταθμούς εγκατεστημένους εντός της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. ή και εντός όμορης περιφέρειας για Ε.Κοιν. με έδρα εντός της Περιφέρειας Αττικής). Περαιτέρω, απαλείφεται η ενδεικτική αναφορά της προηγούμενης άρνησης πρόσβασης στο Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) ή στο Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) και της αδυναμίας χορήγησης πρόσβασης με εύλογο κόστος και σε εύλογο χρόνο ως κριτηρίων για τη χορήγηση άδειας κυριότητας και διαχείρισης απευθείας Γραμμής.

Με τις διατάξεις του Μέρους Ε' (άρθρα 44-49) υπό τον τίτλο «Ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας - εφαρμογή των από 1ης Σεπτεμβρίου 2021 δεσμεύσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της υπ' αριθμ. EC (2008)824 Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφορικά με την υπόθεση COMP/AT.38.700» θεσπίζονται μέτρα για την ικανοποίηση των από 1.9.2021 δεσμεύσεων της Ελληνική Δημοκρατίας ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα, θεσπίζεται «η υποχρέωση της Δ.Ε.Η., μέσω της συμμετοχής της σε οργανωμένες αγορές διαπραγμάτευσης παραγωγών χρηματοπιστωτικών μέσων, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο («Περίοδο Δεσμεύσεων»), να πωλ[εί], μέσω συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (Ε-ΣΜΕ) με υποκείμενη αξία τον αριθμητικό μέσο (μέση τιμή) των ωριαίων τιμών εκκαθάρισης της Αγοράς Επόμενης Ημέρας του ν. 4425/2016 (Α' 185)

του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας, κατά την περίοδο παράδοσης, συγκεκριμένες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας». Προβλέπεται, επίσης, ο τρόπος υπολογισμού των ποσοτήτων αυτών και εισάγεται περιορισμός της Δ.Ε.Η. ως προς τη σύναψη συμφωνιών με τρίτους για την πώληση ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας σε συνδυασμό με συμφωνία επαναγοράς ποσοτήτων σε αψώτερο χρόνο (back-to-back agreements)». Προτείνεται, επιπλέον, καταμερισμός των ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας σε τέσσερα (4) τριμηνιαία ΕΣΜΕ κατ' έτος εφαρμογής, και προβλέπεται η απαιτούμενη καθαρή θέση πωλητή την οποία διατηρεί η Δ.Ε.Η. καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ισχύος των δεσμεύσεων, όπως προβλέπονται και οι καταληκτικές ημερομηνίες δημιουργίας και διακράτησης της θέσης (Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, Α. Αιτιολογική Έκθεση, Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης, Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης, 2., σελ. 116/113-117/114). «Κατά νομική και λογική αναγκαιότητα, και σύμφωνα με τις αρχές της καλής νομοθέτησης, απαιτείται επιπλέον η κατάργηση του προηγούμενου διαρθρωτικού μέτρου της αποεπένδυσης των λιγνιτικών μονάδων Μεγαλόπολης και Μελίτης, προς αντικατάσταση του οποίου αναλήφθηκαν οι από 1ης Σεπτεμβρίου 2021 νέες δεσμεύσεις» (Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, Α. Αιτιολογική Έκθεση, Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης, Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης, 2., σελ. 100/97). Συνεπώς, τα άρθρα 1, 2, 3, 3Α, 4, 5, 6 και η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4533/2018 καταργούνται. Περαιτέρω, προβλέπεται ο ορισμός Εντολοδόχου Παρακολούθησης, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της εφαρμογής των διαδικασιών και των στόχων των εθνικών δεσμεύσεων, ο οποίος θα ενημερώνει, διά τακτικών αναφορών, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ελληνικό Δημόσιο και τη ΡΑΕ, και θα προτείνει κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της χώρας μας στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα εν λόγω μέτρα υπεβλήθησαν από την Ελλάδα προς αποκατάσταση της δημιουργηθείσας στρέβλωσης στον ανταγωνισμό από την αποκλειστική πρόσβαση της Δ.Ε.Η. στη λιγνιτική ηλεκτροπαραγωγή. Η ισχύς τους προβλέπεται να λήξει με την παύση της εμπορικής λειτουργίας των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων (το 2023 ή, το αργότερο, μέχρι την 31.12.2024).

Κατά το ιστορικό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχοντας διαπιστώσει παραβίαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 82 από τη διατήρηση υπέρ της κατεστημένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας, Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.), δικαιωμάτων οιονεί αποκλειστικής πρόσβασης στην εκμετάλλευση λιγνίτη, με αποτέλεσμα -παρά την απελευθέρωση της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας- τη μονοπωλιακή πρόσβαση αυτής στην εκμετάλλευση του λιγνίτη, εξέδωσε δύο αποφάσεις

(2008 και 2009) καλώντας την Ελλάδα να προτείνει και να υιοθετήσει διορθωτικά μέτρα ώστε να εξασφαλίσει στους ανταγωνιστές της Δ.Ε.Η. επαρκή πρόσβαση στην εκμετάλλευση του λιγνίτη και εγκρίνοντας, εν συνεχεία, τα προταθέντα συγκεκριμένα εθνικά μέτρα.

Το Γενικό Δικαστήριο της Ε.Ε. ακύρωσε τις ως άνω δύο αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (απόφαση της 20.9.2012 στην υπόθ. T-169/08, Δ.Ε.Η. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της απόφασης C(2008) 824 τελικό της Επιτροπής, της 5.3.2008, σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της Δ.Ε.Η., και απόφαση της 20.9.2012 στην υπόθ. T-421/09, Δ.Ε.Η. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της απόφασης C(2009) 6244 τελικό της Επιτροπής, της 4.8.2009, για τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων προς διόρθωση των δυσμενών για τον ανταγωνισμό συνεπειών της παράβασης η οποία διαπιστώθηκε στην απόφαση της Επιτροπής της 5.3.2008, σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της Δ.Ε.Η.).

Με αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ε.Ε. (ΔΕΕ) αναιρέθηκαν οι ως άνω αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ε.Ε., Δ.Ε.Η. κατά Επιτροπής (T 169/08, EU:T:2012:448) και Δ.Ε.Η. κατά Επιτροπής (T 421/09, EU:T:2012:450), και οι υποθέσεις αναπέμφθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ε.Ε. (ΔΕΕ, απόφαση της 17.7.2014, στην υπόθ. C 553/12 P, με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ε.Ε., ασκηθείσα στις 30.11.2012, και απόφαση της 17.7.2014, στην υπόθ. C 554/12 P, με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ασκηθείσα στις 30.11.2012).

Κρίνοντας, κατόπιν των ως άνω αποφάσεων αναιρέσεως και αναπομπής του ΔΕΕ, επί των υποθέσεων, το Γενικό Δικαστήριο της Ε.Ε. απεφάνθη υπέρ της απόρριψης των προσφυγών της Δ.Ε.Η. (απόφαση της 15.12.2016, στην υπόθ. T 169/08 RENV, Δ.Ε.Η. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ για την ακύρωση της απόφασης C(2008) 824 τελικό της Επιτροπής, της 5.3.2008, σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της Δ.Ε.Η., και απόφαση της 15.12.2016 στην υπόθ. T 421/09 RENV, Δ.Ε.Η. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ για την ακύρωση της απόφασης C(2009) 6244 τελικό της Επιτροπής, της 4.8.2009, για τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων προς διόρθωση των δυσμενών για τον ανταγωνισμό συνεπειών της

παράβασης η οποία διαπιστώθηκε στην απόφαση της Επιτροπής της 5.3.2008, σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της Δ.Ε.Η.).

Υπό το φως των ανωτέρω, ψηφίσθηκε ο ν. 4533/2018 «Διαρθρωτικά μέτρα για την πρόσβαση στο λιγνίτη και το περαιτέρω άνοιγμα της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρισμού και άλλες διατάξεις», μετά από την έκδοση της υπ' αρ. 57/2017 απόφασης «Διαρθρωτικά μέτρα για την πρόσβαση της Δ.Ε.Η. Α.Ε. στο λιγνίτη» του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής, κατά την οποία «[σ]ε συμμόρφωση με τις αποφάσεις C(2008) 824 και C(2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μονοπωλιακή πρόσβαση της Δ.Ε.Η. Α.Ε. στο λιγνίτη, που κατέστησαν αμετάκλητες μετά τις (2016) 733 και (2016) 748 αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η Ελληνική Δημοκρατία πρότεινε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεσμευτικά διαρθρωτικά μέτρα αποκατάστασης (remedial structural measures), προς εφαρμογή μέχρι τον Ιούνιο 2018, και την έγκριση αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο 2018 ως υποβληθεισών εθνικών δεσμεύσεων για τη διασφάλιση δίκαιης πρόσβασης στην παραγωγή ηλεκτρισμού με καύση λιγνίτη για τους ανταγωνιστές της Δ.Ε.Η. (Απόφαση της Επιτροπής της 17.4.2018 για τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων προς διόρθωση των δυσμενών για τον ανταγωνισμό συνεπειών της διαπιστωθείσας στην απόφαση της Επιτροπής της 5.3.2008 παράβασης σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων εξόρυξης λιγνίτη υπέρ της Δ.Ε.Η. Α.Ε., Υπόθεση ΑΤ.38700 — Ελληνικές αγορές λιγνίτη και ηλεκτρικής ενέργειας, Στρασβούργο, 17.4.2018 C(2018) 2104 final), στο πλαίσιο του Τρίτου Προγράμματος ESM Οικονομικής Ενίσχυσης και Προσαρμογής της Ελλάδας.

Με τον ν. 4533/2018 βασικά προβλέφθηκε η δημιουργία δύο νέων, από απόψεως στοιχείων ενεργητικού, παθητικού και ανθρώπινου δυναμικού, ανώνυμων εταιρειών, με μοναδικό μέτοχο τη Δ.Ε.Η. Α.Ε. και με κύριο σκοπό την εξόρυξη λιγνίτη και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση λιγνίτη, προς αποεπένδυση περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων της Δ.Ε.Η., κατόπιν ανοικτού διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού. Η εκποίηση των προβλεπόμενων λιγνιτικών μονάδων της Δ.Ε.Η. δεν πραγματοποιήθηκε. Εξ άλλου, με την ανακοίνωση του εθνικού σχεδίου σταδιακής κατάρτησης των μονάδων λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής περιορίστηκε η δυνατότητα εξεύρεσης αγοραστή (βλ., ιδίως, Επικαιροποιημένο Master Plan Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Αθήνα, 11/12/2020, και την υπ' αρ. 4/2019 απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής για την Κύρωση του Εθνικού Σχε-

δίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)).

Η τροποποιημένη εκδοχή των υποβληθέντων την 1.9.2021 εθνικών διορθωτικών μέτρων περιλαμβάνει την πώληση από τη Δ.Ε.Η. ανά τρίμηνο προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας στο ευρωπαϊκό ενεργειακό χρηματιστήριο (EEX) και/ή το ελληνικό χρηματιστήριο ενέργειας (HEEX), ώστε να ενισχυθεί η δυνατότητα των ανταγωνιστών της Δ.Ε.Η. να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια χονδρικής στην προθεσμιακή αγορά, προστατευόμενοι από την αστάθεια των τιμών. Επίσης, περιλαμβάνει την απόκτηση από τη Δ.Ε.Η. αμιγώς θέση πωλητή στο EEX και το HEEX, υπό την έννοια ότι οι πωλήσεις των προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας που θα πραγματοποιηθεί, θα υπερβαίνουν τις αγορές της κατά συγκεκριμένο όγκο, εξασφαλιζόμενων επαρκών ποσοτήτων χονδρικής ενέργειας υπέρ των ανταγωνιστών της. Ακόμη, περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα πωλήσεων και παραδόσεων από τη Δ.Ε.Η., το οποίο θα παρέχει προς τους ανταγωνιστές της προστασία από την αστάθεια των τιμών για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι πωλούμενες από τη Δ.Ε.Η. ποσότητες θα υπολογίζονται ως μερίδιο της λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής της. Μπορεί να τις παράγει χρησιμοποιώντας οποιοδήποτε εκ των περιουσιακών στοιχείων ηλεκτροπαραγωγής του χαρτοφυλακίου της, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο, της υδροηλεκτρικής ενέργειας ή άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και όχι αποκλειστικά μέσω λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής.

Η Επιτροπή ενέκρινε τα ως άνω μέτρα υπό το φως και του εθνικού σχεδίου πλήρους απολιγνιτοποίησης της χώρας, με την πλειονότητα των λιγνιτικών μονάδων της Δ.Ε.Η. Α.Ε. να αποσύρεται έως το 2023 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_21_4661).

Με τις διατάξεις του Μέρους ΣΤ' (άρθρα 50-53), υπό τον τίτλο «Αναμόρφωση πλαισίου περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων», τροποποιείται το πλαίσιο περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, αντικαθίσταται η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.) της παρ. Α' του άρθρου 9 του ν. 2947/2001 από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 διά της κατά περίπτωση υποκατάστασης της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, ως αρμόδιας αρχής διεξαγωγής περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, και του Ειδικού Γραμματέα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από τη Γενική Διεύθυνση

του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών και τον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, αντίστοιχα. Επιπλέον, τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 με την προσθήκη διατάξεων που προβλέπουν διαδικασία επαλήθευσης συμμόρφωσης σύμφωνα με Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών και Δήλωση Συμμόρφωσης, μέσω αυτοψίας και λοιπών εγγράφων, παραστατικών, φωτογραφιών και στοιχείων, αντί αυτοψίας, υπό την προϋπόθεση της αποδοχής τους από την αρμόδια αρχή ως επαρκών στοιχείων για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσης. Με την επαλήθευση της συμμόρφωσης, παύει η σχετική διαδικασία ελέγχου, άλλως, η αρμόδια αρχή προχωρεί στην επιβολή κυρώσεων, συντάσσοντας αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης της παράβασης.

Με τις διατάξεις του Μέρους Ζ' (άρθρα 54-58) υπό τον τίτλο «Αποσαφήνιση ρυθμίσεων του ν. 4819/2021», προτείνονται ρυθμίσεις προς αποσαφήνιση διατάξεων του ν. 4819/2021. Μεταξύ άλλων, μετατίθεται ο χρόνος κατάργησης των άρθρων 24, 24Α, 24Β, 24Ε, 24Ζ, 24Η, 24Θ, 24ΚΑ, 24ΚΒ, 24ΚΓ του ν. 2939/2001, από την έναρξη ισχύος της προβλεπόμενης να εκδοθεί στο άρθρο 102 παρ. 1 του ν. 4819/2021, κ.υ.α. (βλ. άρθρο 93 του ν. 4819/2021) στον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος, ώστε να ισχύσει αμέσως (βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, Α. Αιτιολογική Έκθεση, Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης, σελ. 99/96-100/97).

Με τις διατάξεις του Μέρους Η' (άρθρο 59), υπό τον τίτλο «Διατάξεις που αφορούν στη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας», παρατείνεται η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010, όπως παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4801/2021, ως προς δασικούς χάρτες των οποίων η ανάρτηση πραγματοποιείται εντός του 2021, από τη λήξη της, για τέσσερις (4) μήνες, προστιθεμένων είκοσι (20) επιπλέον ημερών για μόνιμους κατοίκους ή διαμένοντες στην αλλοδαπή.

Με τις διατάξεις του Μέρους Θ' (άρθρα 60-61), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας», τροποποιούνται ρυθμίσεις του ν. 4409/2016 ως προς τα ποσοστά των εισπραττόμενων από την 1.1.2022 και εφεξής παραβόλων της παρ. 6 του άρθρου του 54, τα οποία αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο και το ΚΑ.Π.Ε., με αύξηση κατά 20% του ποσοστού υπέρ του ΚΑ.Π.Ε.. Επίσης, παρατείνεται η αναστολή της έκδοσης εγκρίσεων δόμησης και αδειών δόμησης και της εκτέλεσης κάθε οικοδομικής εργασίας που ορίζεται στην υπ' αριθμ. 40399/29.9.2017 κ.υ.α.,

από τη λήξη της μέχρι τη θεσμοθέτηση του νέου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή - Ιλισίων και, πάντως, όχι πέραν της 15.9.2022.

Με τις διατάξεις του Μέρους Ι' (άρθρο 62), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος. Ειδικά για τα άρθρα 44, 45, 46 και 47, ορίζεται αναδρομική έναρξη ισχύος από την 10.9.2021, λόγω της ως άνω εθνικής υποχρέωσης εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης της στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην αγορά προμήθειας λιγνίτη, καθώς επίσης, πρωτίστως, στην αγορά χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, προς εξάλειψη των επιπτώσεων των διαπιστωθεισών παραβάσεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 4

Στο τροποποιούμενο διά του παρόντος άρθρο 3 του ν. 4342/2015, το οποίο ενσωματώνει το άρθρο 2 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, προβλέπεται ότι «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: (...) 9. «Κεντρική δημόσια διοίκηση»: οι διοικητικές υπηρεσίες των οποίων η αρμοδιότητα εκτείνεται σε ολόκληρη την Επικράτεια και συγκεκριμένα, η Προεδρία της Δημοκρατίας, η Προεδρία της Κυβέρνησης, η Βουλή των Ελλήνων και τα Υπουργεία».

A. Για λόγους συντακτικής αρτιότητας θα μπορούσε να συμπληρωθεί, υπό την επιφύλαξη της αναφοράς της διάταξης του νόμου στη Βουλή, για την οποία ακολουθεί παρατήρηση, ως εξής ο ως άνω ορισμός: «Κεντρική δημόσια διοίκηση»: οι φορείς, η αρμοδιότητα των διοικητικών υπηρεσιών των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρη την Επικράτεια και συγκεκριμένα, η Προεδρία της Δημοκρατίας, η Προεδρία της Κυβέρνησης, η Βουλή των Ελλήνων και τα Υπουργεία».

B. Όμως, δεδομένης της αυτονομίας της Βουλής, όπως αυτή συνάγεται από το άρθρο 65 παρ. 1 του Συντάγματος, η Βουλή πρέπει να εξαιρεθεί από την προτεινόμενη ρύθμιση, και να αναφερθεί σε αυτή ότι το ζήτημα πρέπει να ρυθμισθεί διά του Κανονισμού της, και συγκεκριμένως, όσον αφορά τις υποχρεώσεις που προτείνονται διά των άρθρων 6 παρ. 1, 7 παρ. 5 και 18 παρ. 2 του νομοσχεδίου και αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και, ειδικότερα, την ανακαίνιση του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού

εμβαδού δαπέδου θερμαινόμενων ή ψυχόμενων κτηρίων ιδιοκτησίας της, ετησίως, την απαίτηση μηδενικής, σχεδόν, κατανάλωσης ενέργειας κατά τη σύναψη συμβάσεων αγοράς κτηρίων ή νέων συμβάσεων μίσθωσης, συμφώνως προς την οριζόμενη διαδικασία, και την ανάρτηση, στον επίσημο διαδικτυακό τόπο, πληροφοριακού υλικού σχετικά με τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης των κτηριακών εγκαταστάσεών της (πρβλ. άρθρο 14 παρ. 1 περίπτ. στ' εδάφ. β' του ν. 4270/2014, κατά το οποίο, μόνο για λόγους διαφάνειας και στατιστικής ταξινόμησης, η Βουλή περιλαμβάνεται στην Κεντρική Διοίκηση, συμφώνως προς τον Κανονισμό της, ως προς τον προϋπολογισμό εξόδων και τον ισολογισμό-απολογισμό αυτής, βλ. και άρθρο 120 παρ. 11 εδ. α' του Κανονισμού της Βουλής, το οποίο ορίζει ότι «Η Βουλή απολαύει πλήρους αυτονομίας κατά το άρθρο 65 παράγραφος 1 του Συντάγματος ως προς την εν γένει λειτουργία της και δεν εντάσσεται στη "Γενική Κυβέρνηση"»). Σημειώνεται, σχετικά, ότι, κατά τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης», η Βουλή δεν συμπεριλαμβάνεται στην Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (βλ. το άρθρο 18 του εν λόγω νόμου, όπου ορίζονται οι φορείς οι οποίοι περιλαμβάνονται στην έννοια αυτού του όρου).

2. Επί του άρθρου 8

Στην παράγραφο 2 του νέου άρθρου 9 του ν. 4342/2015 ορίζεται ότι «[ο] υπολογισμός της ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2021-2030 και η κατανομή νέων εξοικονομήσεων για την ίδια περίοδο αποτυπώνονται στον Πίνακα 11, στην ενότητα 3.4.7 του Κεφαλαίου 3 του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.) (Β' 4893/2019)», ενώ πρόκειται για τον Πίνακα 19 της ενότητας 3.4.7. του Ε.Σ.Ε.Κ.

3. Επί των άρθρων 8, 14 και 50

Στις παραγράφους 13 και 14 του άρθρου 8 (το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 9 του ν. 4342/2015), στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 14 του νομοσχεδίου (το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 14 του ν. 4342/2015) και στην παράγραφο 16 του άρθρου 50 του νομοσχεδίου (το οποίο τροποποιεί το άρθρο 20 του ν. 4014/2011) γίνεται αναφορά σε αποφάσεις «του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας». Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αναφέρεται στις ως άνω διατάξεις το αρμόδιο σε κάθε περίπτωση όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Επί του άρθρου 9

Α. Στην παράγραφο 3.γ) του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 10 του ν. 4342/2015 αναφέρεται ότι «[ο]ι ενεργειακοί ελεγκτές Β΄ Τάξης με ειδικότητα μηχανολόγου μηχανικού, ηλεκτρολόγου μηχανικού, μηχανολόγου - ηλεκτρολόγου μηχανικού, χημικού μηχανικού και μηχανικού ενεργειακής τεχνολογίας, εφόσον έχουν αποδεδειγμένα διενεργήσει τουλάχιστον πέντε (5) ενεργειακούς ελέγχους Β΄ Τάξης (...)». Εν προκειμένω, η φράση «εφόσον έχουν αποδεδειγμένα διενεργήσει τουλάχιστον πέντε (5) ενεργειακούς ελέγχους Β΄ Τάξης» πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «εφόσον έχουν αποδεδειγμένα διενεργήσει τουλάχιστον πέντε (5) ενεργειακούς ελέγχους Β΄ Κατηγορίας».

Β. Διά της παρ. 16 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 10 του ν. 4342/2015 παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των προσόντων των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, των κανόνων και των αρχών που διέπουν την εκτέλεση του έργου τους, του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης και επιλογής τους, του ύψους και του τρόπου αποζημίωσής τους, των ιδιοτήτων που είναι ασυμβίβαστες με το έργο τους, των διοικητικών κυρώσεων και των χρηματικών προστίμων που τους επιβάλλονται, των οργάνων, της διαδικασίας και των προϋποθέσεων επιβολής των κυρώσεων και των προστίμων, του ύψους, της διαβάθμισής τους και των κριτηρίων επιμέτρησής τους, των διοικητικών προσφυγών κατά των κυρώσεων και των προθεσμιών άσκησής τους, καθώς και κάθε άλλου σχετικού θέματος, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που τροποποιεί την ισχύουσα εξουσιοδοτική διάταξη η οποία προέβλεπε τη ρύθμιση των ανωτέρω ζητημάτων διά της έκδοσης προεδρικού διατάγματος.

Σχετικά, παρατηρείται ότι, με τις διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 43 Συντάγματος, παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η εξουσία να μεταβιβάζει την αρμοδιότητά του προς θέσπιση κανόνων δικαίου, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, σε άλλα όργανα της Διοίκησης, εφ' όσον πρόκειται περί «ειδικότερων», «τοπικού ενδιαφέροντος», «λεπτομερειακών» ή «τεχνικών» θεμάτων. Ως ειδικότερα θέματα θεωρούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξου-

σιοδότησης αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3013/2014, 2150, 2148, 2090/2015, 1804/2017, κ.ά.). Το κριτήριο περί του χαρακτηρισμού ενός θέματος ως «ειδικότερου» ή μη μπορεί να είναι είτε ποσοτικό, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, είτε ποιοτικό, συναρτώμενο προς τη σπουδαιότητα του προς ρύθμιση ζητήματος. Εξ άλλου, «οι ανωτέρω ουσιαστικές ρυθμίσεις μπορούν να υπάρχουν τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3404/2014, 1749/2016 κ.ά.). Ως λεπτομερειακά θεωρούνται τα ζητήματα που αφορούν «τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων», επί κύριων και ουσιωδών ρυθμίσεων που πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη, τεχνικού δε χαρακτήρα είναι τα θέματα που αφορούν τη θέσπιση ρυθμίσεων για τις οποίες είναι κατ' αρχήν απαραίτητη η παρέμβαση τεχνικού οργάνου (βλ. ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999).

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός θα μπορούσε να δημιουργηθεί ως προς το κατά πόσον τα ως άνω ζητήματα, εν γένει, αποτελούν ειδικότερα θέματα ή λεπτομερειακά ζητήματα, και δύναται να ρυθμισθούν με υπουργική απόφαση, αντί προεδρικού διατάγματος.

5. Επί του άρθρου 11

Στην παράγραφο 1 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 12 του ν. 4342/2015 γίνεται παραπομπή στην περ. 1.1 του Παραρτήματος VII. Δεδομένου ότι η αρίθμηση «περ. 1.1» αφορά το κείμενο του Παραρτήματος VII στο κείμενο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, η παραπομπή πρέπει να γίνει στην περ. α) του Παραρτήματος VII του ν. 4342/2015.

6. Επί του άρθρου 14 και 19 παρ. 3

Με τις διατάξεις του νέου άρθρου 14 του ν. 4342/2015 θεσπίζονται κυρώσεις προβλεπόμενες από το άρθρο 13 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Δεδομένου ότι στο εν λόγω άρθρο της Οδηγίας προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις εθνικές διατάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 11α και το άρθρο 18 παρ. 3 της Οδηγίας, και ότι η διάταξη του άρθρου 18 παρ. 3 της Οδηγίας μεταφέρεται στο εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 19 παρ. 3 του νομοσχεδίου, θα

ήταν σκόπιμο να συμπληρωθεί η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 3 και με την εν λόγω ρύθμιση, που αναφέρεται στο άρθρο 19 παρ. 3 του νομοσχεδίου (βλ., σχετικά, και την από 4.11.2015 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας, παρατήρηση υπ' αριθμ. 7, ν. 4342/2015).

7. Επί του άρθρου 15 παρ. 3

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 3 μεταφέρεται στο εσωτερικό δίκαιο η ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 14 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, κατά την οποία «[τ]α κράτη μέλη υιοθετούν πολιτικές που θα συντελούν ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο οι δυνατότητες επαρκών συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, ιδίως δε εκείνων που χρησιμοποιούν συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης. Λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες ανάπτυξης τοπικών και περιφερειακών αγορών θερμότητας».

Η αντίστοιχη διάταξη του νομοσχεδίου ορίζει ότι «[μ]ε αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ή Περιφερειαρχών θεσπίζονται μέτρα για τη χρήση σε κεντρικό ή τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο αποδοτικών συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, εκεί όπου χρησιμοποιείται συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης και σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τοπικών ή περιφερειακών αγορών θερμότητας».

Για λόγους ορθής μεταφοράς της ως άνω Οδηγίας, και προκειμένου η παρεχόμενη εξουσιοδότηση να πληροί τα κριτήρια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, εφόσον πρόκειται περί ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, ήτοι συνιστούν μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, ή αφορούν στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων ή στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου, σκόπιμη θα ήταν η αναλυτικότερη περιγραφή του πλαισίου εντός του οποίου θα θεσπισθούν τα ειδικότερα μέτρα ή οι τεχνικές λεπτομέρειες (βλ. σχετικά, και την από 4.11.2015 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας, παρατήρηση υπ' αριθμ. 8, ν. 4342/2015).

8. Επί του άρθρου 16 παρ. 17

Για λόγους σαφήνειας και ορθής μεταφοράς της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ στο εσωτερικό δίκαιο, θα μπορούσε να διευκρινισθεί ο τρόπος συνεργασίας της Ρ.Α.Ε. με τους τελικούς καταναλωτές, προκειμένου να εγκρίνει τεχνικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή όσων παρέχουν σχετικές υπηρεσίες στις αγορές υπηρεσιών συστήματος.

9. Επί του άρθρου 19

A. Για λόγους πληρότητας, στην παρ. 2 περ. γ) του παρόντος θα μπορούσε να προστεθεί η λέξη «προεδρικό» πριν από τη λέξη «διάταγμα».

B. Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 2 περ. δ) ορίζεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «μπορεί να καθορισθεί το πλαίσιο λειτουργίας ανεξάρτητων μεσαζόντων για την τόνωση της ανάπτυξης της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών από την πλευρά τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς».

Όπως αναφέρεται ανωτέρω ιδίως στην παρατήρηση υπ' αριθμ. 3 επί του άρθρου 9, η παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης επιτρέπεται, εφόσον πρόκειται περί ρυθμίσεως ειδικότερων θεμάτων ή με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτηριστήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.

Υπό το φως των ανωτέρω, η ως άνω εξουσιοδότηση χρήζει αναδιατύπωσης.

10. Επί του άρθρου 24

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, στην παράγραφο 5 υποπερίπτωση ιαβ), η φράση «την εξοικονόμηση που αναμένεται να επιτευχθεί» πρέπει να αποτελέσει ξεχωριστή υποπερίπτωση ιαγ), όπως και στο Παράρτημα V της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, με αντίστοιχη αναρίθμηση των υποπαραγράφων που ακολουθούν.

11. Επί του άρθρου 33

Με το προτεινόμενο άρθρο προστίθεται νέα παράγραφος 2α στο άρθρο 18 του ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις».

Το άρθρο 18 του ν. 4122/2013 εγκαθίδρυσε ανεξάρτητο σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης της διαδικασίας και της ποιότητας των ενεργειακών επιθεωρήσεων κτηρίων και κτηριακών μονάδων, όπως και συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού κτηρίων, της ορθότητας των εκδοθέντων πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης κτηρίων και κτηριακών μονάδων (ΠΕΑ) και των εκθέσεων επιθεώρησης συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού κτηρίων, και της αξιόπιστης εκτέλεσης των καθηκόντων των Ενεργειακών Επιθεωρη-

τών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18 της ως άνω Οδηγίας. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται αυτεπάγγελτη, δειγματοληπτική και τυχαία ή κατόπιν καταγγελίας διενέργεια ελέγχου επί ποσοστού τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των εκδοθέντων ΠΕΑ και των εκθέσεων επιθεώρησης από τα Τμήματα Επιθεώρησης Ενέργειας των Σωμάτων Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος της Γενικής Διεύθυνσης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο έλεγχος αφορά την εγκυρότητα και ακρίβεια των δεδομένων υπολογισμού, την επαλήθευση των αποτελεσμάτων των ΠΕΑ και των Εκθέσεων Επιθεώρησης, καθώς και των σχετικών συστάσεων, και την επιτόπια επιθεώρηση των πιστοποιηθέντων κτηρίων (παρ. 1 και 2 του άρθρου).

Η προστιθέμενη διά του παρόντος διάταξη ορίζει ότι «2α. Στην περίπτωση που ο μισθωτής ή αγοραστής κτ[η]ρίου ή κτ[η]ριακής μονάδας, για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 12 είναι φορέας που ανήκει στη γενική κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), τότε ο ως άνω έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των ΠΕΑ και ενημερώνεται ο φορέας αν το ΠΕΑ εμπίπτει σε έλεγχο. Το αποτέλεσμα του ελέγχου ή η βεβαίωση απαλλαγής του ΠΕΑ από την υποχρέωση ελέγχου επισυνάπτεται στην κατάρτιση της πράξης αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ακινήτου. Η έλλειψη του ελέγχου ή της βεβαίωσης απαλλαγής από την υποχρέωση αυτού, συνιστά λόγο ακυρότητας της αντίστοιχης πράξης. Ειδικότερα, στην περίπτωση που ο μισθωτής ή αγοραστής κτ[η]ρίου ή κτιριακής μονάδας, είναι φορέας που ανήκει στην κεντρική κυβέρνηση, κατά την έννοια της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, τότε ο ως άνω έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των ΠΕΑ. Το αποτέλεσμα του ελέγχου γνωστοποιείται στον οικείο φορέα και επισυνάπτεται υποχρεωτικά στην κατάρτιση της πράξης αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ακινήτου. Η έλλειψη του ελέγχου και της επισύναψής του συνιστά λόγο ακυρότητας της αντίστοιχης πράξης».

Κατωτέρω στο νομοσχέδιο, στο άρθρο 34 παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικής απόφασης η οποία θα ρυθμίσει «κάθε ζήτημα σχετικό με την υποχρέωση διενέργειας ελέγχου επί των ΠΕΑ των κτ[η]ρίων ή κτ[η]ριακών μονάδων, που μισθώνονται ή αγοράζονται από φορείς της γενικής κυβέρνησης. Ειδικότερα, δύναται να καθορίζ[ει] [τις] κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής της περ. β της παρ. 2α του άρθρου 18 του ν. 4122/2013 (Α' 42), [τις] προϋποθέσεις για την υποχρεωτικότητα του ελέγχου, τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους φορείς, όπως, ενδεικτικώς, κατόψεις, σχέδια εξοπλισμού που καθιστούν εφικτό τον έλεγχο, καθώς και [τις] περιπτώ-

σεις απαλλαγής από αυτόν. Με την απόφαση του παρόντος δύναται περαιτέρω να αναπροσαρμοσθεί το ποσοστό επί των οικείων ΠΕΑ, για τα οποία διενεργείται υποχρεωτικός έλεγχος».

Στόχος της ρύθμισης του άρθρου 33 είναι η καθιέρωση υποχρεωτικής διεξαγωγής δειγματοληπτικού ελέγχου των ΠΕΑ κτηρίου ή κτηριακής μονάδας των οποίων μισθωτής ή αγοραστής είναι φορέας ανήκων στη γενική κυβέρνηση. «[Ε]πιπρόσθετα, το αποτέλεσμα του ελέγχου ή η βεβαίωση απαλλαγής των ΠΕΑ από την υποχρέωση ελέγχου επισυνάπτεται υποχρεωτικά στην κατάρτιση της πράξεως αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ακινήτου, ώστε, σε συνδυασμό με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 5 [πλέον, άρθρου 7] του παρόντος σχεδίου νόμου που τροποποιεί την παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 4342/2015, να ελέγχεται η πιστοποίηση της ενεργειακής απόδοσης αυτών των κτ[η]ρίων. Ειδικότερα, στην περίπτωση που ο μισθωτής ή αγοραστής κτ[η]ρίου ή κτ[η]ριακής μονάδας, είναι φορέας που ανήκει στην κεντρική κυβέρνηση, τότε καθίσταται υποχρεωτικός ο ως άνω έλεγχος των ΠΕΑ». Διά του άρθρου 34 «[δ]ίνεται η αναγκαία εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για εξειδίκευση κάθε σχετικού ζητήματος με την υποχρέωση διενέργειας ελέγχου επί των ΠΕΑ των κτ[η]ρίων ή κτ[η]ριακών μονάδων, που μισθώνονται ή αγοράζονται από φορείς της γενικής κυβέρνησης» (Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, Α. Αιτιολογική Έκθεση, Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης, 14. Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου, σελ. 114/111).

Ο θεσπιζόμενος με τη νέα διάταξη (παρ. 2α στο άρθρο 18 του ν. 4122/2013) έλεγχος διεξάγεται, υποχρεωτικά κατά τη διατύπωση του κειμένου, στο σύνολο των ήδη εκδοθέντων ΠΕΑ κτηρίου ή κτηριακής μονάδας με μισθωτή ή αγοραστή φορέα της γενικής ή της κεντρικής κυβέρνησης το οποίο τυχόν θα ελεγχθεί εντός του συνολικού ποσοστού 5% των δειγματοληπτικά ελεγχόμενων ΠΕΑ (βλ. και παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4122/2013).

Δοθέντος ότι το ως άνω δειγματοληπτικά ελεγχόμενο ποσοστό 5% μπορεί να αναπροσαρμόζεται με υπουργική απόφαση, κατά την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4122/2013, ενώ στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 34 του νομοσχεδίου παρέχεται εξουσιοδότηση προς δυνατότητα αναπροσαρμογής, μεταξύ άλλων, του ποσοστού «επί των οικείων ΠΕΑ [κτηρίων ή κτηριακών μονάδων που έχουν μισθωθεί ή αγορασθεί από φορέα της γενικής ή της κεντρικής κυβέρνησης], για τα οποία διενεργείται υποχρεωτικός έλεγχος», χρήσιμο θα ήταν να διευκρινισθεί αν ο δειγματοληπτικός έλεγχος της παρ. 2α του άρθρου 18 του ν. 4122/2013 διενεργείται επί ποσοστού 5% των εκ-

δοθέντων ΠΕΑ κτηρίων ή κτηριακών μονάδων που έχουν, ειδικά, μισθωθεί ή αγορασθεί από φορέα της γενικής ή της κεντρικής κυβέρνησης. Επίσης, για λόγους συντακτικής πληρότητας και σαφήνειας, στο πρώτο και το τέταρτο εδάφιο της νέας διάταξης (παρ. 2α στο άρθρο 18 του ν. 4122/2013) θα μπορούσε να διευκρινισθεί ότι ο αναφερόμενος έλεγχος («ως άνω έλεγχος») διενεργείται επί του συνόλου των εκδοθέντων ΠΕΑ κτηρίου ή κτηριακής μονάδας που έχει μισθωθεί ή αγορασθεί από φορέα ανήκοντα στη γενική ή την κεντρική κυβέρνηση, και, στο τέλος του πρώτου εδαφίου της νέας διάταξης, να προσδιορισθεί το ΠΕΑ επί της υπαγωγής ή μη του οποίου σε έλεγχο ενημερώνεται ο φορέας της γενικής κυβέρνησης. Ακόμη, αν ο έλεγχος διενεργείται επί ήδη μισθωμένων ή αγορασθέντων ακινήτων, σκόπιμη είναι η απόλειψη της αναφοράς σε «κατάρτιση» της πράξης αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ακινήτου, εκτός αν στη βούληση του νομοθέτη ανήκει και η διενέργεια προληπτικού ελέγχου της ενεργειακής απόδοσης ακινήτων για τα οποία υφίσταται πρόθεση μίσθωσης ή αγοράς από φορείς της γενικής ή της κεντρικής κυβέρνησης.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το άρθρο 12 του ν. 4122/2013 ορίζει τις περιπτώσεις υποχρεωτικής έκδοσης ΠΕΑ (βλ., ιδίως, παρ. 1 και 7), όπως και εξαίρεσης από την εφαρμογή του (παρ. 6). Οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτηρίων καθορίζονται από τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (άρθρο 4 του ν. 4122/2013), και ειδικότερες ρυθμίσεις διαλαμβάνονται στα άρθρα 6 (νέα κτήρια) και 7 κ.επ. (υφιστάμενα κτήρια) του ν. 4122/2013.

Από τη διατύπωση της προτεινόμενης στο άρθρο 33 νέας διάταξης (παρ. 2α στο άρθρο 18 του ν. 4122/2013) («ενημερώνεται ο φορέας αν το ΠΕΑ εμπίπτει σε έλεγχο», «βεβαίωση απαλλαγής του ΠΕΑ από την υποχρέωση ελέγχου») σε συνδυασμό με το περιεχόμενο της κατ' άρθρον 34 του νομοσχεδίου εκδοθησόμενης σχετικής υπουργικής απόφασης («δύναται να καθορίζονται (...) οι περιπτώσεις απαλλαγής από [τον έλεγχο]»), προκύπτει ότι θα προβλεφθούν εξαιρέσεις ορισμένων ΠΕΑ από τον δειγματοληπτικό έλεγχο εγκυρότητας πιστοποιητικών και επιτόπιων επιθεωρήσεων των κτηρίων και κτηριακών μονάδων. Για λόγους εναρμόνισης με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος, κατά το οποίο ο κοινός νομοθέτης δύναται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητά του προς θέσπιση κανόνων δικαίου σε όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται περί «ειδικότερων», «τοπικού ενδιαφέροντος», «λεπτομερειακών» ή «τεχνικών»

θεμάτων, σκόπιμη θα ήταν η αναγραφή των εν λόγω εξαιρέσεων ή των κριτηρίων θέσπισής τους στην προτεινόμενη διάταξη.

12. Επί του άρθρου 43

Στο στοιχ. γ) της διάταξης η οποία περιγράφει τις προτεινόμενες επί του άρθρου 136 του ν. 4001/2011 τροποποιήσεις, για λόγους πληρότητας, σκόπιμο θα ήταν να αναφερθεί και το πρώτο εδάφιο της παρ. 3, το οποίο επίσης αναδιατυπώνεται.

13. Επί του άρθρου 47 παρ. 2

Κατά την προτεινόμενη ρύθμιση, «[ο] Εντολοδόχος Παρακολούθησης είναι ανεξάρτητος από το ελληνικό Δημόσιο, τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οποιονδήποτε διαχειριστή οργανωμένης αγοράς ενεργειακών παραγώγων της περ. 15 του άρθρου 44, τη Δ.Ε.Η. και τις θυγατρικές αυτής επιχειρήσεις, δεν τελεί σε σύγκρουση συμφερόντων ως προς την εντολή του, δεν ασκεί έλεγχο, παρακωλύει, επιτηρεί ή καθ' οιονδήποτε τρόπο αναμειγνύεται στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των ελληνικών ανεξάρτητων ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, χρήσιμη θα ήταν η παροχή διευκρινίσεων ως προς τα χαρακτηριστικά ανεξαρτησίας του Εντολοδόχου Παρακολούθησης, η δε φράση «είναι ανεξάρτητος από» σκόπιμο είναι αναδιατυπωθεί, αποδίδοντας με νομική ακριβολογία την επιθυμητή συνδρομή ή έλλειψη συγκεκριμένων ιδιοτήτων του φυσικού προσώπου, π.χ., εργοδοτική σχέση προς τους αναφερόμενους φορείς, ή του νομικού προσώπου.

14. Επί του άρθρου 50

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 4014/2011, με την προσθήκη, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεων οι οποίες προβλέπουν τη σύνταξη έκθεσης αυτοψίας και προσωρινής έκθεσης ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011 μετά από κάθε αυτοψία. Η προσωρινή έκθεση ελέγχου κοινοποιείται στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας το αργότερο εντός ενός (1) μηνός, ή δύο (2) μηνών όσον αφορά έργα και δραστηριότητες του Παραρτήματος Ι της υπό στοιχ. 36060/1155/Ε103/13.6.2013 κ.υ.α., από

την πραγματοποίηση της αυτοψίας, ο οποίος, σε περίπτωση διαπίστωσης πιθανών παραβάσεων, καλείται ταυτοχρόνως σε απολογία. Ο έλεγχος διενεργείται με τη χρήση φύλλων ελέγχου, τα οποία δύνανται να ενσωματώνουν τα αποτελέσματα του ελέγχου και να επέχουν θέση προσωρινής έκθεσης ελέγχου.

Εφόσον, κατά το πόρισμα της προσωρινής έκθεσης ελέγχου, δεν διαπιστώνονται παραβάσεις της νομοθεσίας ή «η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη, ήτοι δεν προκαλεί ρύπανση, υποβάθμιση ή κίνδυνο για το περιβάλλον», η προσωρινή έκθεση καθίσταται οριστική (παρ. 11β). Στα φύλλα ελέγχου της «ασήμαντης έλλειψης συμμόρφωσης» δύνανται να ενσωματώνονται κατευθυντήριες οδηγίες για τη συμμόρφωση, να προβλέπεται επανέλεγχος εντός προθεσμίας ή να παρέχεται προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων (παρ. 11α). Αν, κατά το στάδιο αυτό, διαπιστώνονται παραβάσεις οι οποίες δεν αξιολογούνται ως «ασήμαντες», χορηγείται συγκεκριμένη προθεσμία απολογίας του οικείου φορέα έργου ή δραστηριότητας (20 ημερών, συνολικά, από την επίδοση της κλήσης) και προθεσμία σύνταξης οριστικής έκθεσης σαράντα πέντε (45) ημερών ή τεσσάρων (4) μηνών για έργα και δραστηριότητες του Παραρτήματος Ι της υπό στοιχ. 36060/1155/E103/13.6.2013 κ.υ.α. (παρ. 11γ). Στις οριστικές εκθέσεις περιέχονται συμπεράσματα και Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών. Αν, ειδικότερα, διαπιστώνονται «α) μη ουσιώδεις διοικητικές παραβάσεις ή β) παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας ή των όρων και προϋποθέσεων των ΑΕΠΟ ή των ΠΠΔ του έργου ή της δραστηριότητας που δεν εμπίπτουν στην παρ. 15β», η αρμόδια ελεγκτική αρχή κοινοποιεί προς τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, η πραγματοποίηση του οποίου επαληθεύεται μέσω Δήλωσης Συμμόρφωσης του φορέα εντός χρονοδιαγράμματος (παρ. 15).

Με την επαλήθευση της συμμόρφωσης, μετά από νέα αυτοψία, παύει η σχετική διαδικασία ελέγχου, άλλως, η αρμόδια αρχή προχωρεί στην επιβολή κυρώσεων, συντάσσοντας αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης της παράβασης (παρ. 15α). Η αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης περιλαμβάνει εισήγηση προς την αρμόδια αρχή για επιβολή προστίμου και, κατά περίπτωση, Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, αναρτάται από την αρμόδια αρχή αμελλητί στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο, κοινοποιείται υποχρεωτικά στην αρχή η οποία χορήγησε στον ελεγχόμενο φορέα την άδεια/έγκριση/γνωστοποίηση κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωσή τους, και κοινοποιείται στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, αν για τη συγκεκριμένη παράβαση προβλέπεται ποινική κύρωση (παρ.

15γ).

Η ως άνω διαδικασία συμμόρφωσης μέσω κατευθυντήριων οδηγιών και Πλάνου Διορθωτικών Ενεργειών (παρ. 15 και 15α) δεν εφαρμόζεται όταν «η παράβαση ενέχει κίνδυνο για το δημόσιο συμφέρον, που δεν μπορεί να αποτραπεί χωρίς άμεση ενέργεια εκ μέρους του ελεγκτή. Ειδικότερα τέτοιες περιπτώσεις θεωρούνται: α) όταν η άμεση επιβολή μέτρων και κυρώσεων είναι αναγκαία για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, β) όταν η παράβαση ενέχει άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή απειλεί με άμεσες και σημαντικές αρνητικές συνέπειες το περιβάλλον που δεν μπορούν να αποτραπούν χωρίς άμεση ενέργεια εκ μέρους της αρμόδιας για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων αρχής ή ενέχουν κίνδυνο ευρείας οικολογικής διατάραξης, γ) στις περιπτώσεις ουσιωδών διοικητικών παραβάσεων, όπως η έλλειψη εν ισχύ ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ. Για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης και την εφαρμογή ή μη της παρούσας λαμβάνονται υπόψη η φύση της παράβασης και το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών, η υποτροπή και το ιστορικό συμμόρφωσης, η συμπεριφορά και ο βαθμός συνεργασίας του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα, άλλοι ελαφρυντικοί ή επιβαρυντικοί παράγοντες, καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ν. 4042/2012 (Α' 24)» (παρ. 15β).

Κατά τα ανωτέρω:

Επί της παρ. 11α παρατηρείται η παράλληλη χρήση των νομικών εννοιών «παράβαση» και «έλλειψη συμμόρφωσης», χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό, δημιουργούμενου προβληματισμού ως προς την ύπαρξη ή μη ουσιαστικής διαφοράς μεταξύ τους.

Επίσης, στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 11α ορίζεται η έννοια της «ασήμαντης έλλειψης συμμόρφωσης» ως εκείνης η οποία «δεν προκαλεί ρύπανση, υποβάθμιση ή κίνδυνο για το περιβάλλον». Δοθέντος ότι η διάταξη προστίθεται στον ν. 1650/1986 (βλ. αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1650/1986 από το άρθρο 20 του ν. 4014/2011), οι έννοιες της ρύπανσης και της υποβάθμισης απαντούν στους ορισμούς του άρθρου 2 αυτού («2. Ρύπανση: η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του», και «4. Υποβάθμιση: η πρόκληση από ανθρώπινες δραστηριότητες ρύπανσης ή οποιασδήποτε άλλης μεταβολής στο περιβάλλον, η οποία είναι

πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία, στην ποιότητα ζωής και στην υγεία των κατοίκων, στην ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και στις αισθητικές αξίες»). Πέραν του ότι ο όρος κίνδυνος δεν ορίζεται, θα μπορούσε να αποτελέσει ζήτημα εφαρμογής της διάταξης το αν αρκεί η μη συμμόρφωση στους περιβαλλοντικούς όρους δυνάμει των οποίων, επί παραδείγματι, επιτρέπεται η άσκηση ορισμένης δραστηριότητας, ή επιβάλλεται πραγματική διαπίστωση ύπαρξης ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος, κατόπιν επιστημονικής γνωμάτευσης των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων. Επιπλέον, στην παρ. 15 θεσπίζεται ο όρος «μη ουσιώδεις διοικητικές παραβάσεις», δημιουργούμενου ερωτήματος αν πρόκειται περί έννοιας ταυτόσημης προς αυτή των «ασήμαντων ελλείψεων συμμόρφωσης».

Επί της παρ. 11β: Δοθέντος ότι το περιεχόμενο της έννοιας «ασήμαντη έλλειψη συμμόρφωσης» αποδίδεται στο όγδοο εδάφιο της περ. α' της παρ. 11, πρέπει να αντικατασταθεί η αναφορά στο έβδομο εδάφιο της περ. α' από την αναφορά στο όγδοο εδάφιο της περ. α'.

Περαιτέρω, παρατηρείται ότι κατά το τέταρτο εδάφιο της παρ. 11α, ο φορέας έργου ή δραστηριότητας στον οποίο κοινοποιείται προσωρινή έκθεση ελέγχου καλείται σε απολογία «σε περίπτωση διαπίστωσης πιθανών παραβάσεων», χωρίς να γίνεται διάκριση αυτών ως ασημάντων ή μη, κατά την ορολογία της διάταξης, συναγομένου ότι ο φορέας καλείται ανεξαρτήτως αξιολόγησης των παραβάσεων. Υπό το φως των ανωτέρω, στην περίπτωση κατά την οποία τα φύλλα ελέγχου επέχουν θέση προσωρινής έκθεσης ελέγχου, κατά το έβδομο εδάφιο της παρ. 11α, και η προσωρινή έκθεση ελέγχου καθίσταται οριστική, κατά την παρ. 11β, λόγω της αξιολόγησης των παραβάσεων ως ασημάντων, χρήσιμη θα ήταν διευκρίνιση αν ο ελεγχόμενος θα κληθεί σε απολογία. Επίσης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν η προθεσμία συμμόρφωσης, η οποία κυμαίνεται από ένα έως τρία έτη (παρ. 15), μετά την οποία διενεργείται εκ νέου αυτοψία προς διαπίστωση της συμμόρφωσης ή μη (παρ. 15α), αφορά το σύνολο των καθιστάμενων οριστικών ως άνω εκθέσεων ελέγχου.

Επί της παρ. 15: Στο έκτο εδάφιο της διάταξης, για λόγους εφαρμογής της, πρέπει να διευκρινισθεί η έννοια των «μη ουσιωδών διοικητικών παραβάσεων», των οποίων η διαπίστωση, όπως και των «ασήμαντων ελλείψεων συμμόρφωσης», υποχρεώνει στην εκπόνηση κατευθυντήριων οδηγιών μέσω Πλάνου Διορθωτικών Ενεργειών και την παροχή προθεσμίας συμμόρφωσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας προς αυτό, εκ μέρους των αρ-

μόδιων ελεγκτικών αρχών, αποκλειομένης της απευθείας επιβολής διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας. Στο ίδιο εδάφιο, χρήζει διευκρίνισης η παραπομπή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 εν σχέσει και με τον ορισμό του Πλάνου Διορθωτικών Ενεργειών.

Επί της παρ. 17: Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται εξουσιοδότηση προς έκδοση υπουργικής απόφασης με την οποία «α) εξειδικεύεται περαιτέρω ή τροποποιείται η διαδικασία και η συχνότητα περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων ανά υποκατηγορία και ανά ομάδα έργων και δραστηριοτήτων της παρ. 10 (...)».

Δοθέντος ότι δεν παρέχεται καμία ένδειξη ως προς την κατεύθυνση της δυνατής τροποποίησης της διαδικασίας των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων με ό,τι αυτή περιλαμβάνει, το εν λόγω σημείο χρήζει αναλυτικότερης περιγραφής κατά το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος.

Επί της παρ. 21: Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται εξουσιοδότηση προς έκδοση υπουργικής απόφασης δυνάμει της οποίας θα «εξειδικεύονται: (...) β) οι παραβάσεις της παρ. 15, συμπεριλαμβανομένων των μη ουσιωδών διοικητικών παραβάσεων και οι παραβάσεις της παρ. 15β, οι οποίες δύνανται να εξειδικεύονται ανά είδος έργου ή δραστηριότητας (...) δ) η κατάταξη των παραβάσεων στις τέσσερις (4) κατηγορίες «ΧΑΜΗΛΗΣ», «ΜΕΤΡΙΑΣ», «ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» και «ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» σοβαρότητας της παρ. 1α του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, σύμφωνα με τα κριτήρια της παρ. 15β (...) ζ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 11 έως 15γ».

Εν προκειμένω, δεν είναι σαφής η συσχέτιση της διατύπωσης της παρ. 21 του άρθρου 50 του νομοσχεδίου με τη ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 30 ν. 1650/1986 (ιδίως τα στοιχ. δ' και στ' της παρ. 21 του άρθρου 50 του νομοσχεδίου). Περαιτέρω τίθεται ερώτημα ως προς τη σχετική υπουργική αρμοδιότητα, εν σχέσει προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, δοθέντος ότι η προτεινόμενη διαβάθμιση της σοβαρότητας των παραβάσεων δεν φαίνεται να απαντά στην παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986. Τέλος, δεν ορίζεται το περιεχόμενο της έννοιας «μη ουσιώδεις διοικητικές παραβάσεις», προκειμένου να μπορεί να ασκηθεί η αρμοδιότητα του υπουργού να τις εξειδικεύσει περαιτέρω.

Εξ άλλου, ως προς το στοιχ. α) της παρ. 21 («α) το περιεχόμενο της προσωρινής και της οριστικής έκθεσης ελέγχου της περ. α' της παρ. 11») σημειώνεται ότι η οριστική έκθεση ελέγχου αναφέρεται και στις περ. β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου.

15. Επί του άρθρου 51

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 9 του ν. 2947/2001 περί Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, η οποία αντικαθίσταται από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Μεταξύ των καταργούμενων ρυθμίσεων περιλαμβάνεται η παρ. 5 του άρθρου 9 του ως άνω νόμου. Χρήζει διευκρίνισης αν διατηρείται σε ισχύ το άρθρο 21 του ν. 4014/2011, το οποίο αντικατέστησε την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2947/2001.

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2021

Οι Εισηγητές
Δημήτριος Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών